

MSNP 2050 SIVN sabiedriskās apspriešanas Q&A

Dalībnieka Nr.	Jautājums / komentārs	Atbilde	Pamatojums Vides pārskatā
1	Ļoti žēl ka sanāksme sākas ar demagoģisku uzrunu.	Paldies par komentāru. Ņemam vērā, ka ievada uzruna varēja tikt uztverta atšķirīgi.	SIVN sabiedrības iesaiste; 4.5. nodaļa
2	Komentārs- 20 kubikmetri/ha atmirušās koksnes ir ļoti labi. Tikai tas uzreiz neapliecina augstu bioloģisko daudzveidību. Neredzu kopsakarību ar CO2	Paldies par precizējumu. Piekrītam, ka atmirušās koksnes daudzums pats par sevi neapliecina augstu bioloģisko daudzveidību. Vides pārskatā tas izmantots kā viens no meža struktūras indikatoriem kopā ar veco audžu īpatsvaru, sugu un biotopu stāvokli, ekoloģisko savienojamību un citiem rādītājiem. Arī klimata ziņā nav paredzēta vienkārša tieša sakarība “vairāk atmirušās koksnes = vairāk CO ₂ piesaistes”; ZIZIMM bilanci atsevišķi jāvērtē dzīvā biomasa, atmiruši koksne, augsnes ogleklis un koksnes produkti.	Ievads; 5.2.; 6.1.3.; 6.1.5.
3	Ar šo gribēju pateikt, ka neredzu lielu iemeslu ministram lepoties ar mežiem. Jo tikai 5% no visiem mežiem ir bioloģiski vērtīgi, pie tam tikai desmitā daļa no tiem ir apmierinošā stāvoklī. Meža platību pieaugums nenorāda uz augstvērtīgu mežu pieaugumu.	Paldies par komentāru. Vides pārskatā tieši uzsvērts, ka meža platības vai kopējās krājas pieaugums nav pietiekams secinājums par bioloģiskās daudzveidības kvalitāti. Dabas skaitīšanas dati un SIVN secinājumi prasa atsevišķi vērtēt aizsargājamo biotopu kvalitāti, kontinuitāti, vecās audzes un sugu dzīvotnes. Tāpēc gala redakcijā tiks papildināta informācija par nošķirumu starp meža resursu pieaugumu un dabas vērtību kvalitātes stāvokli.	6.1.3.; 6.1.5. – biotopu kvalitāte un kontinuitāte
4	Pievienoto vērtību uz vienu darba vietu var palielināt dažādi... Tāpēc vides pārskatā un pamatnostādnēs ir jābūt ļoti skaidri noteiktiem pasākumiem, tieši kādā veidā palielinās pievienoto vērtību (uz darba vietu).	Paldies par precizējumu. Pamatnostādnēs noteiktais mērķis dubultot pievienoto vērtību uz darba vietu pats par sevi nenosaka vienu konkrētu ceļu. Vides pārskatā kā nozīmīgi virzieni minēta vietējās dziļākas pārstrādes stiprināšana, ilglietojami koksnes produkti, digitalizācija un augstākas pievienotās vērtības produktu ķēdes. SIVN skatījumā šo mērķi nedrīkst automātiski sasaistīt ar lielāku koksnes ieguvu. Priekšlikums gala redakcijā skaidrāk sasaistīt rezultātīvos rādītājus ar konkrētiem pasākumiem un nodarbinātības/reģionālās ietekmes indikatoriem tiks izvērtēts.	2.1.2.; 2.1.3.; 6.1.5. sociālekonomiskā noturība

Dalībnieka Nr.	Jautājums / komentārs	Atbilde	Pamatojums Vides pārskatā
5	No pamatnostādņēm nav skaidrs, kas notiks ar īpaši aizsargājamiem biotopiem – bioloģiski vērtīgākajām teritorijām, kas šobrīd tiek aktīvi cirsti. Pat LVM cērt, ja konstatē mizgrauzi.	Paldies par jautājumu. SIVN līmenī netiek lemts par konkrētas cirtes pieļaujamību, tomēr Vides pārskatā noteikts, ka faktiskās dabas vērtības jāņem vērā neatkarīgi no tā, vai teritorijai jau ir formāls aizsardzības statuss. Natura 2000 teritorijās un to funkcionālās ietekmes zonās nedrīkst apdraudēt aizsardzības mērķus un teritorijas integritāti; ES nozīmes biotopi un sugu atradnes jāizmanto kā obligāts telpiskās pirmsatlases slānis. Mizgrauža vai citu bojājumu gadījumā konkrēta rīcība vērtējama atbilstoši teritorijas aizsardzības režīmam un kompetento institūciju prasībām. SIVN rekomendācija ir paredzēt, ka biotopu kvalitātes zudums tiek kompensēts tikai ar kopējās meža platības pieaugumu.	5.2.; 6.1.5. Bioloģiskā daudzveidība un Natura 2000; 6.2.
6	Kā privāto meža īpašnieku kooperācijas loma ir atspoguļota pamatnostādņēs, un kādi atbalsta vai attīstības pasākumi šajā jomā ir paredzēti?	Paldies par jautājumu. Kooperācijas loma pamatnostādņu un Vides pārskata materiālos ir atzīta: ņemot vērā privāto meža īpašumu sadrumstalotību, dokumentā tieši norādīts, ka nepieciešams atbalsts meža īpašnieku kooperācijai, konsultācijām un digitālajiem risinājumiem. SIVN skatījumā tas ir nozīmīgi arī taisnīgas pārejas un zināšanu pārneses kontekstā. Vienlaikus piekrītam, ka gala pamatnostādņēs kooperatīvu lomu var formulēt skaidrāk kā vienu no praktiskajiem īstenošanas instrumentiem, īpaši īpašnieku izglītošanai, konsultācijām un kvalitatīvai apsaimniekošanai.	2.1.3. – atbalsts meža īpašnieku kooperācijai, konsultācijām un digitālajiem risinājumiem
7	Kāpēc kooperācija nav iekļauta kā viens no pamatnostādņu īstenošanas instrumentiem, un vai plānots to papildināt?	Paldies par papildinājumu. Vides pārskatā kooperācija ir minēta tieši, taču pamatnostādņu rīcību līmenī tās loma tiešām varētu būt izcelta konkrētāk. Priekšlikums precizēt kooperatīvus kā vienu no meža īpašnieku sadarbības, konsultāciju, zināšanu pārneses un kopīgas saimnieciskās darbības īstenošanas instrumentiem ir konstruktīvs un nododams pamatnostādņu izstrādātājam izvērtēšanai gala redakcijā.	2.1.3.; 6.1.5. – zināšanu pārnese un pārejas pasākumi

Dalībnieka Nr.	Jautājums / komentārs	Atbilde	Pamatojums Vides pārskatā
8	Ja plānošanas dokuments faktiski ir uz septiņiem gadiem, nevis 25, kāpēc viss dokuments pēc būtības ir sagatavots ar darbību plānošanu uz 25 gadiem?	Paldies par komentāru. Vides pārskatā ir norādīts, ka konkrēti rīcības virzieni plānojami tuvākam periodam – 2027.–2032. gadam –, savukārt 2050. gads izmantots kā ilgtermiņa perspektīva, ņemot vērā meža apsaimniekošanas ciklu ilgumu. Piekrītam, ka gala dokumentā šis dalījums jāparāda nepārprotami: jānošķir operacionālais īstenošanas periods, starpposma pārskatīšanas termiņi un ilgtermiņa stratēģiskā perspektīva līdz 2050. gadam, lai nerastos iespaids par nemainīgu 25 gadu rīcības plānu.	2.2. – 2027.–2032. gada rīcības ar perspektīvu līdz 2050. gadam
9	Kā un kāpēc vērtējumā nav iekļauta LVM slēgtā dabas datu kopa, un kā bez tās var objektīvi izvērtēt pašreizējo situāciju un monitorēt?	Paldies par būtisku jautājumu. Vides pārskata bāzes situācijas un monitoringa izvērtējums ir balstīts uz SIVN izstrādātajam pieejamiem un pārbaudāmiem datu avotiem – NMM, VMD/MVR, LVMI “Silava”, DAP un DDPS “Ozols”, LVĢMC, ZIZIMM inventarizācijas datiem, kā arī publiski pieejamiem LVM materiāliem. Ja LVM rīcībā ir papildu detalizēta dabas datu kopa, kas nav publiski vai institucionāli pieejama, tā pilnā apjomā nevarēja tikt izmantota SIVN. Tas ir datu pārvaldības ierobežojums, kas gala redakcijā būtu skaidri jānorāda. Monitoringa kvalitātes uzlabošanai rekomendējama datu savietojamība un pieejamība DAP, VVD un citām kompetentajām institūcijām, ievērojot datu aizsardzības un sensitīvu sugu informācijas ierobežojumus.	6.1.2.–6.1.3.; 8. nodaļa – datu avoti un monitorings
10	Vai iespējams precizēt, kuras (apakš)nozares apkopotas sākuma slaidā minētajos 10% pievienotās vērtības un kurā periodā?	Paldies par jautājumu. Vides pārskatā nav definēts viens visai Latvijai piemērojams “10 % pievienotās vērtības” rādītājs. 3.1. tabulā izmantoti KPMG 2024. gada dati par meža nozares tiešās bruto pievienotās vērtības īpatsvaru reģionos: Rīgā 1,5 %, Vidzemē 15,2 %, Kurzemē 11,6 %, Zemgalē 11,4 % un Latgalē 7,1 %. Ja sanāksmes sākuma materiālā tika minēts atsevišķs 10 % rādītājs, tā tvērums un avots tiks precizēts, lai nerastos neatbilstība ar Vides pārskatā izmantotajiem datiem.	3. nodaļa, 3.1. tabula – KPMG 2024. gada reģionālie dati

Dalībnieka Nr.	Jautājums / komentārs	Atbilde	Pamatojums Vides pārskatā
11	SIVN plānā rakstīts, ka pēc NMM datiem pašreiz 10% meža platība ir stingri aizsargāti. DAP datos 7,6%. Lūdzu paskaidrot nesakritību.	Paldies – nesakritība ir pamatoti identificēta. Vides pārskatā izmantoti divi atšķirīgi datu griezumī. NMM materiālos, summējot vairākas saimnieciskās darbības ierobežojumu kategorijas, ir norādīts, ka kopumā stingri aizsargāti ir ap 10 % mežu. Savukārt DAP 2026. gada statistikā pilnīgs mežsaimnieciskās darbības aizliegums vai galvenās cirtes aizliegums aptver 237 495 ha jeb 7,6 % no meža platības. Šie rādītāji nav metodiski identiski, tāpēc gala Vides pārskatā tie tiks nošķirti ar definīciju, datu avotu un aprēķina tvērumu.	6.1.3., 112.–113. lpp. – NMM un DAP atšķirīgie datu griezumī
12	Jautājums par ZIZIMM klimata mērķu un meža pamatnostādņu saskaņotību; lūgums modelēt emisijas un sabiedrības izmaksas par kvotu iegādi, sankcijām un straujāku pāreju.	Paldies par detalizēto komentāru. Vides pārskatā ir atzīts, ka 2024. gadā ZIZIMM sektors Latvijā bija neto SEG emisiju avots un ka klimata ietekmi nedrīkst reducēt tikai uz koksnes krāju vai ciršanas apjomu. SIVN nosaka, ka scenārijiem ar lielāku ciršanas intensitāti, meliorācijas vai organisko augšņu ietekmi nepieciešams skaidrs neto emisiju/piesaistes un oglekļa krātuvju aprēķins, kā arī starpsektoru klimata bilances pārbaude. Vienlaikus Vides pārskatā pašlaik nav atsevišķi monetizētas iespējamās emisiju kvotu iegādes, sankciju vai paātrinātas korektīvās pārejas izmaksas. Priekšlikums šādas fiskālās un tautsaimnieciskās sekas iekļaut sociālekonomiskā jutīguma analīzē ir izvērtējams, ņemot vērā pieejamos datus.	5.9.; 6.1.3.; 6.1.5. Klimats/ZIZIMM; 6.3.
13	Lūgums protokolam: augstas kvalitātes ES nozīmes biotopu izciršana nav pieņemama; aizsargājamās platības jāpalielina un vecs mežs nav aizstājams ar tikko izveidojušos biotopu.	Paldies par precizējumu; komentārs pievienojams apspriešanas materiāliem. Vides pārskata SIVN loģika šajā jautājumā ir līdzīga: bioloģiski vērtīgu mežu īpatsvaru nevar aizstāt ar kopējās meža platības vai krājas pieaugumu, ja vienlaikus tiek zaudēta biotopu kvalitāte un ekoloģiskā kontinuitāte. “No net loss” pieeja un biotopu kvalitātes monitorings ir paredzēti tieši šāda riska mazināšanai. Konkrētu mežaudžu vai zinātnisko mežu apsaimniekošanas gadījumu tiesiskā izvērtēšana gan nav šī SIVN uzdevums un veicama atbilstoši piemērojamajam aizsardzības režīmam.	6.1.5. – “no net loss”, biotopu kvalitāte un kontinuitāte

Dalībnieka Nr.	Jautājums / komentārs	Atbilde	Pamatojums Vides pārskatā
14	Kas Āra Jansona skatījumā ir bioloģiski vērtīgs mežs, ja īpaši aizsargājams biotops ar reto sugu koncentrāciju tāds nav?	Paldies par jautājumu. SIVN vajadzībām “bioloģiski vērtīgs mežs” netiek reducēts tikai uz vienu formālu statusu: vērtējumā ņemti vērā ES nozīmes biotopi, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes, veco audžu īpatsvars, atmirušā koksne, struktūru daudzveidība, biotopu kvalitāte un kontinuitāte, kā arī ekoloģiskā savienojamība. Tādēļ augstas kvalitātes ES nozīmes biotops SIVN vērtējumā ir nepārprotami būtiska dabas vērtība un telpiskais risks slānis.	5.2.; 6.1.5. – biotopu kvalitāte, sugu dzīvotnes, struktūrelementi
15	Priekšlikums saimnieciskajos 70% mežu noteikt mērķi mazināt koksnes atmirumu un pārskatīt prasības ekoloģisko koku atstāšanai/ciršanas kritērijiem.	Paldies par priekšlikumu. Vides pārskats atzīst gan ilglietojamu koksnes produktu klimata ieguvumu, gan nepieciešamību palielināt saimniecisko mežu noturību un produktivitāti. Vienlaikus atmirušā koksne ir nozīmīgs bioloģiskās daudzveidības struktūras elements, un SIVN paredz tās rādītāju izmantot kopā ar veco audžu un citiem kvalitātes indikatoriem. Tāpēc pašreizējā SIVN loģika neatbalsta vispārēju mērķi samazināt atmirušo koksni saimnieciskajos mežos vai automātiski mazināt prasības ekoloģisko koku saglabāšanai. Pamatots turpmāks uzdevums būtu atšķirt nevēlamu bojājumu izraisītu atmirumu no mērķtiecīgi saglabājamiem bioloģiskās daudzveidības struktūrelementiem un noteikt sabalansētus, datus balstītus sliekšņus.	5.2.; 5.1.1.2.; 6.1.3.; 6.1.5. – atmirušā koksne un struktūrelementi